

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เสาวลักษณ์ เทียนเจริญ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกภากรมย์² และ ผศ.ดร.ปัญญา อนันตนาชัย³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบที่ใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลัง

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับ แต่ละด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษา ในภาพรวมพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

1. บทนำ

การบริหารแผ่นดินของประเทศไทย ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2540 องค์การภาครัฐทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น ต่างทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยยึดหน่วยงานของตนเป็นหลักในการออกแบบงานการบริหารงานและการปฏิบัติราชการโดยส่วนใหญ่แล้วมิได้มุ่งเน้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนซึ่งเป็นผู้รับบริการจากหน่วยงานของรัฐ จึงส่งผลให้การปฏิบัติราชการอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นผู้รับบริการได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดความไม่คุ้มค่าจากการใช้งบประมาณของรัฐ รวมถึงความไม่สามารถปรับปรุง

วิธีการทำงานตามความต้องการของผู้รับบริการได้ การแก้ปัญหาการใช้อำนาจของรัฐได้ถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาและเริ่มเห็นผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ถูกนำมาใช้ในช่วงสถานการณ์ที่จะต้องนำพาประเทศไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ โดยการจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปรวมทั้ง เพื่อการแก้ปัญหารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ก่อให้เกิดการผูกขาดอำนาจของรัฐและการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรมระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐที่ล้มเหลวและการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนยังไม่ได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ (วินิจ คิ้วเจริญ, 2552, หน้า 1)

ตามหลักการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาล มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ตลอดมาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละช่วงเวลา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การปกครองท้องถิ่นไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์ในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์หลักในการปกครองท้องถิ่นคือการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง โดยมีตัวแทนของประชาชนใน รูปของกรรมการชุมชนที่ทำหน้าแทนประชาชนในการบริหารเทศบาล ตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลัก ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า “หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมรัฐ ซึ่งเรารู้จักกันในนาม หลัก ธรรมาภิบาล (good governance) ซึ่งหมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม นั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษย์เป็นพันๆ ปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสงบสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหา ข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (พระปวิวัฒน์ ปิยสีโล (จักรแต), 2554, หน้า 2)

ตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเขตการปกครอง เป็น 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านเลนเหนือ, หมู่ 1 บ้านบางลอ, หมู่ 2 บ้านเลนเหนือ, หมู่ 3 บ้านพราน, หมู่ 6 บ้านตลาดล่าง, หมู่ 8 บ้านปากคลองลัด, หมู่ 9 บ้านหัวสะพาน, หมู่ 10 บ้านท้ายเกาะ, หมู่ 11 บ้านท้องคุ้ง, หมู่ 12 บ้านเกาะลอย มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ 2 เทศบาล คือ เทศบาลตำบลปราสาททอง และเทศบาลตำบลบางปะอิน คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลนยังเกิดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาความยากจน ไม่มีรายได้ เกิดโรคภัยไข้เจ็บ อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจ และการเมืองที่มีปัญหาในสังคม รวมถึงการบริหารของแต่ละท้องถิ่นนั้นมีปัญหาจากการทุจริตคอร์ปชั่นอย่างมาก อันเนื่องจากปัจจัยหลายปัจจัย เช่น อำนาจผู้มีอิทธิพล การมีธุรกิจส่วนตัวของผู้บริหารเรื่องของพวกเขา เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุให้การปฏิบัติงานด้านรวมถึงด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีประสิทธิภาพจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น และยังมีปัญหาเรื่องการร้องเรียนหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้น ทำให้ผู้ศึกษาเลือกที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาขึ้น เพื่อจะได้ทราบว่าความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อธรรมาภิบาลของการดำเนินงานในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านเลน รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลน (แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2556 - 2558, 2555, หน้า 7)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เหตุผลเพราะประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบ้านเลน ยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพชีวิต เช่น ปัญหาความยากจน การไม่มีรายได้

ความเดือนร้อนขณะน้ำท่วม และยังมีการร้องเรียนกันในเรื่องของการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตตำบลบ้านเลน เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยก็จะทำเอกสารเผยแพร่การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไปยังเทศบาลตำบลปราสาททองและเทศบาลตำบลบางปะอินและเทศบาลที่มีความสนใจในหลักการบริหารงานของเทศบาลอื่นๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 11,595 คน แบ่งเป็น ประชากรในเขตเทศบาลตำบลปราสาททองจำนวน 3,993 คน (แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2556 - 2558, 2555, หน้า 5) และประชากรในเขตเทศบาลตำบลบางปะอิน จำนวน 7,602 คน (แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2556 - 2558, 2555, หน้า 6)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนที่แน่นอน โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีการคลาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของตัวแทนประชากร เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อระดับธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลัง

4. ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 – 50 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อาชีพเกษตรกร รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 40,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม มากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ หลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบต่อการถูกตรวจสอบ ตามลำดับ ดังรายละเอียดดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ ดังนี้ เทศบาลในตำบลบ้านเลนมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติต่างๆ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ชุมชน รองลงมาคือ เทศบาลมีการออกกฎระเบียบข้อบัญญัติเทศบาลที่ครอบคลุมถึงอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างครบถ้วน และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจ

2.2 หลักคุณธรรม ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศบาล เป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ ผู้บริหารเทศบาลได้รับการเลือกตั้งมาโดยสุจริตไม่มีการร้องเรียนใดๆ และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่เทศบาลเป็นผู้ที่มีความประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องดีงาม

2.3 หลักความรับผิดชอบต่อการถูกตรวจสอบ ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ ดังนี้ มีการตรวจสอบข้อร้องเรียน และรายงานให้ผู้ร้องเรียนทราบอย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่เทศบาลมีความรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานของตน และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดมีความถูกต้องและความถี่ในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเต็มที่ เติบโตความสามารถ

2.4 ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ ดังนี้ เทศบาลมีการเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยผ่านประชาคมหมู่บ้าน รองลงมาคือเทศบาลมีการประเมินความพึงพอใจของ ประชาชนในการให้บริการของหน่วยงานต่างๆ และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ได้สะดวกจากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุหอกระจายเสียงหมู่บ้าน

2.5 หลักความมีส่วนร่วม ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ ดังนี้ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วม รับฟัง การประชุมของสภาท้องถิ่น รองลงมาคือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีหรือการบริหารจัดการอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ เทศบาลมีการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเข้าเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผล และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ

2.6 หลักความคุ้มค่า ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ มีการจัดการดูแลถนน สิ่งปลูกสร้าง แหล่งน้ำอย่างดีรองลงมาคือ มีการนำข้อบกพร่อง ข้อเสนอแนะของประชาชนมาปรับปรุงแก้ไข และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและบัญชี และรายงานผลการตรวจสอบ

3. การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1 การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบระดับนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของของฟิชเชอร์ (Fisher's Least – Significant Difference หรือ LSD.)

3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาด้านภาพรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑา สุขโกษา(2552, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลปอแก้ว ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลปอแก้ว ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ ผู้ศึกษาอภิปรายผล ดังนี้

หลักนิติธรรม ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากองค์กรมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติ ต่างๆ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ชุมชน เทศบาลมีการออกกฎระเบียบข้อบัญญัติเทศบาลที่ครอบคลุมถึงอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างครบถ้วน

หลักคุณธรรม ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศบาล เป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริต และผู้บริหารเทศบาลได้รับการเลือกตั้งมาโดยสุจริตไม่มีการร้องเรียนใดๆ

หลักความรับผิดชอบ ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการตรวจสอบข้อร้องเรียน และรายงานให้ผู้ร้องเรียนทราบอย่างรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานของตน

หลักความโปร่งใส ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเทศบาลมีการเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้างโดยผ่านประชาคมหมู่บ้าน และเทศบาลมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการของหน่วยงานต่างๆ

หลักการมีส่วนร่วม ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟัง การประชุมของสภาท้องถิ่น และเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณประจำปีหรือการบริหารจัดการอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง

หลักความคุ้มค่า ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการจัดการดูแลถนน สิ่งปลูกสร้าง แหล่งน้ำอย่างดี และมีการนำข้อบกพร่อง ข้อเสนอแนะของประชาชนมาปรับปรุงแก้ไข

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับนพพล สุรศักดิ์รินทร์ (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นหญิงมักจะไม่ค่อยใส่ใจเรื่องการปกครองเท่าใดนัก

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ พบว่าในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ อรพิน เรือขวางเพชร (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องทัศนคติของข้าราชการกรมสรรพากรต่อธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี ศึกษากรณี ส่วนกำกับดูแลผู้เสียภาษี สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลต่อ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ และประสบการณ์การอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของข้าราชการกรมสรรพากรต่อธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากอายุมีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในตำบล เพราะมีการรับรู้การปฏิบัติราชการของแต่ละเทศบาลมาเป็นเวลานานตามอายุของตนเอง

2.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการศึกษา พบว่าในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวกิจ ศรีปัดถา (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษากรณี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่าระดับการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.18 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงาน

แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มาจากหน่วยงานแตกต่างกันมี ความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พระอธิการกิตติพงษ์ ปานคง (2552, บทคัดย่อ) รายงานการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโพธิ์สาม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัด สิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโพธิ์สาม อำเภอ ค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ของผู้ตอบ จำแนกตามเพศ อาชีพ สถานภาพสมรส และอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับงานวิจัยของ ภัคดี ศรีเมือง (2549, บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่าและด้านนิติธรรมมาบริหารงาน แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่าด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ และด้านนิติธรรมมาบริหารแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาของ ประชาชนมีความแตกต่างเรื่องการรับรู้เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามระดับการศึกษา

2.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของ ประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอาชีพ พบว่าในภาพรวมไม่แตก ต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬา สุขโกษา (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาล ตำบลปอแก้ว ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลปอแก้ว ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี โดย จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจมาจากการที่ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพเกษตรกรไม่ค่อยใส่ใจหรือเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่มีผลต่อการประกอบอาชีพของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของ ประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนพบว่าในภาพรวมไม่ แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานแต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัคดี ศรีเมือง (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการนำ หลักธรรมาภิบาล มาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาล ด้านความคุ้มค่าและด้านนิติธรรมมาบริหาร งานแตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรม ด้านความ รับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ และด้านนิติธรรมมาบริหารแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่มีผลกระทบต่อยาได้ของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นประชาชนตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะ อิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามากำหนด เป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจ ดังนั้นเทศบาลตำบลในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ควรยึดระเบียบในการปฏิบัติงาน และขั้นตอนการทำงานที่เป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจ รณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงเรื่องของการซื้อเสียง

1.2 ด้านหลักคุณธรรม ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เจ้าหน้าที่เทศบาลเป็นผู้ที่มีความประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องดีงาม ดังนั้นเทศบาลตำบลในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการควบคุมการทำงานหรือควบคุมความประพฤติของตัวพนักงานเทศบาล ไม่ให้มีประพฤติดนเื้องค์กรเสื่อมเสีย ควรมีการให้คะแนนประเมินในส่วนของการประพฤติและการปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องดีงามด้วย

1.3 ด้านหลักความรับผิดชอบต่อการถูกตรวจสอบ ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีความถูกต้องและความถี่ในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเต็มที่ เติมความสามารถ ดังนั้นเทศบาลตำบลในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการซ่อมปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนให้ทันเวลา ผู้บริหารควรเคร่งครัดเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนต่างๆ หากประชาชนมีความต้องการสิ่งใดเจ้าหน้าที่ส่วนนั้นต้องรับผิดชอบและตอบสนองได้ทันทั่วทั้ง และควรมีบทลงโทษด้วยหากล่าช้า

1.4 ด้านหลักความโปร่งใส ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกจากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุหอกระจายเสียงหมู่บ้าน ดังนั้น เทศบาลตำบลในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการปรับปรุงวิทยุหอกระจายเสียงหมู่บ้านนั้นตรวจสอบสภาพการทำงานตลอด เพราะเป็นสื่อสำคัญที่จะประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบแบบทั่วถึงที่สุด และควรเพิ่มช่องทางการติดต่อที่สะดวกรวดเร็วให้ประชาชนที่มาติดต่อที่เทศบาลด้วย มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

1.5 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เทศบาลมีการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเข้าเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ ดังนั้นเทศบาลตำบลในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอ บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตำบลอย่างจริงจัง เผยแพร่ข้อมูลการประชุมหรือประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมอย่างสม่ำเสมอ

1.6 ด้านหลักค้ำค่า ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและบัญชี และรายงานผลการตรวจสอบ ดังนั้นเทศบาลตำบลในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอ บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการประชาสัมพันธ์งบประมาณการเงินที่ได้ปฏิบัติงานจริงให้ประชาชนทราบ โดยอาจส่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านช่วยติดประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เสียก่อน เพื่อให้ทราบว่า ประชาชนในเขตตำบลบ้านเลนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมากน้อยเพียงใด เนื่องจากจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานวิจัย

2. ควรทำการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและพนักงานในเขตเทศบาลตำบลเสียก่อน ว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด เพราะถ้าผู้บริหารและพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลเสียแล้ว ก็ไม่สามารถนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

7. เอกสารอ้างอิง

- จุฑา สุขโกษา. (2552). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลป็อกแป็ก ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นพพล สุรศักดิ์รินทร์. (2547). “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2556 – 2558. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลน. พระนครศรีอยุธยา : ผู้แต่ง.
- พระปิยะวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต). (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระอธิการกิตติพงษ์ ป่านคง. (2552). ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโพธิ์โพธิ์ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ภักดี ศรีเมือง. (2549). การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วินิจ คิ้วเจริญ. (2552). ความรู้และความเข้าใจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกิจ ศรีปัตตา. (2546). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษากรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- อรพินท์ สฟโซชัย, และคนอื่นๆ. (2543). แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.